

13. Шемаєва Г. Проектний менеджмент у галузі інформаційно-бібліотечної діяльності / Г. Шемаєва // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 1. С. 15–18.
14. Шрайнберг Я. Роль бібліотек у забезпеченні доступу до інформації та знань в інформаційному віці / Яків Шрайнберг // Вища школа. – 2007. – № 3. – С. 65–79.
15. Ярошенко Т. Бібліотечні консорціуми: перспективи розвитку / Тетяна Ярошенко // Бібліотечний форум України. – 2006. – № 4. – С. 7–11.

В статье рассматриваются современные информационные процессы библиотек ВУЗов и их интеграцию в библиотечно-информационные корпоративы.

Ключевые слова: библиотека ВУЗов, направления информатизации библиотеки, интеграционные процессы, корпоративные проекты.

The article deal with the modern informatization processes of librarians of higher educational establishments and integration are examined in library-informative corporations.

Key words: Librarians of higher educational establishments, direction information librarians, integration processes, corporations projects.

Отримано: 20.09.2012

УДК 027.7.025.5]:004

Н. О. Козак,

м. Кам'янець-Подільський

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО БІБЛІОГРАФІЧНОЇ ПІДТРИМКИ СТУДЕНТІВ

У роботі з'ясовано інноваційні напрями розвитку інформаційної діяльності бібліотеки як важливого елемента наукової і навчальної інфраструктури ВНЗ, що зумовлено, насамперед, інформатизацією сфери освіти та бібліотечної справи, описано сучасні бібліотечні технології, які використовуються в бібліотечно-інформаційному обслуговуванні. Визначено основні напрями розвитку інформаційної діяльності бібліотеки в інформаційному середовищі університету; діяльність наукової бібліотеки КПНУ ім. І. Огієнка: завдання, основні інформаційні ресурси; досягнення бібліотеки з формування електронної підтримки навчання і переведення ресурсів бібліотеки в електронну форму. Схарактеризовано рішення щодо удосконалення інформаційної діяльності бібліотеки університету.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології бібліотеки, якість обслуговування, сучасні інформаційні технології, інформаційні потреби, бібліотечні послуги.

Метою діяльності бібліотеки як соціального інституту є забезпечення суспільству можливості вільного і необмеженого доступу до джерел інформації та ефективне використання накопиченого документального потенціалу, що реалізується через надання споживачам різноманітної інформації в оптимальний термін. Невід'ємною складовою системи інформаційного сервісу бібліотеки є бібліографічне обслуговування.

В останні роки на модернізацію бібліографічної служби, всіх напрямів її діяльності вплинуло впровадження в бібліотечні процеси новітніх інформаційних технологій. Нові підходи до організації бібліографічної діяльності обумовлюють наявність джерел на електронних носіях та в Інтернеті, рівень підготовки користувачів.

Модернізація змісту діяльності бібліографічної служби відбувається за такими пріоритетними напрямками:

- 1) якісне формування інформаційних ресурсів, поєднання паперових та електронних носіїв інформації;
- 2) спрямованість інформування потреб суспільства і окремих громадян;
- 3) активне використання новітніх інформаційних технологій, розширення інформаційного сервісу.

У статті Т. Пархомчук висвітлюється нова стратегія бібліографічного інформування та довідково-бібліографічного обслуговування: розширення спектра видів і типів документів у вигляді електронних ресурсів, які відображають результати науково-технічних досліджень в усіх сферах знань, налагодження тісних взаємозв'язків із виробниками таких ресурсів, збагачення системи електронних ресурсів новими формами, наприклад: матеріали телеконференцій, наукових праць, окремих авторських публікацій; персональних сторінок учених, поглиблення змісту інформаційних ресурсів в електронному вигляді, тобто їхнє аналітичне опрацювання; розроблення оцінних критеріїв наукового знання, керування електронними ресурсами й знаннями. Розглядається взаємодія традиційних та інноваційних методів бібліографічної роботи, досвід корпоративного обміну бібліографічними записами.

У статті Г. Швецової-Водки розглядається технологія використання віртуальної довідки. Запропонована загальна система алгоритму віртуального довідково-бібліографічного обслуговування, зазначені його особливості при виконанні різних видів довідок.

Н. Коржик розглянула інформаційні потреби користувачів і бібліотечне обслуговування в сучасному контексті, наголосила на актуальності автоматизації бібліотечних процесів у книгозбірнях вищих навчальних закладів

Л. Тимоніна, Т. Шарова вивчають взаємодію часткової автоматизації віддаленої взаємодії «бібліотекар-читач» із застосуванням новітніх комунікаційних технологій через розроблення додатку, який використовує базу даних читачів і здійснює автоматичне повідомлення боржників. Автори аналізують алгоритм дій, вимоги до такого програмного забезпечення та можливі варіанти подальшого використання системи у бібліотечному обслуговуванні.

Проведений аналіз стану дослідженості питання свідчить про те, що дослідники недостатньо уваги приділяють методам і технологіям бібліотечного та довідково-бібліографічного обслуговування на перехідному етапі (від рівня «нульової» автоматизації до рівня комплексної автоматизації).

Різке прискорення розвитку використання інформаційних та комунікаційних технологій стало початком всесвітнього процесу переходу від «індустріального» до «інформаційного суспільства». Поняття «інформаційне суспільство» на сьогодні трактується як ступінь у розвитку сучасної цивілізації, яка характеризується збільшенням ролі інформації і знань в житті суспільства, зростанням частини інформаційних комунікацій, інформаційних продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті, створенням глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їх доступ до світових інформаційних ресурсів та задоволення їх соціальних та особистісних потреб в інформаційних продуктах і послугах. У цих умовах фундаментальне значення набуває переосмислення підходів до системи освіти, створення високоякісної та високотехнологічного інформаційно-освітнього середовища. Не випадково, інтенсивний розвиток сфери освіти на основі інформаційних та телекомунікаційних технологій стає найважливішим націо-

нальним пріоритетом розвинених країн світу. Вже зараз можна спостерігати значний прорив до створення відкритої освітньої системи, яка відповідає вимогам сучасності. У цих умовах бібліотеки, традиційно включені в навчально-виховний процес і наукові дослідження вищої школи, повинні взяти на себе інформаційне забезпечення процесів освіти і науки [2].

Під поняттям інформаційного забезпечення мається на увазі надання інформації, знайденої в ході робіт по задоволенню інформаційних потреб користувачів та запропонованої у вигляді інформаційного продукту в зручному для споживача вигляді. Аналіз процесів інформаційного забезпечення освіти дозволяє виділити найбільш важливі напрямки діяльності бібліотек з цього питання, а саме:

- комплексне інформаційне забезпечення, найповнішу і достовірну інформацію відповідно тим завданням і напрямкам роботи, які стоять перед галуззю; створення інформаційного потенціалу галузі у вигляді формування розподілених баз даних (в тому числі і повнотекстових) у різних предметних областях і з різних навчальних дисциплін;
- створення розгалуженого довідково-бібліографічного апарату і систем пошуку інформації;
- аналітико-синтетична переробка первинної фактографічної, статистичної та бібліографічної інформації згідно інформаційним потребам і запитам користувачів;
- вивчення інформаційних потреб галузі та інформаційно-документальних потоків, які відповідають цим потребам;
- організація консультаційних послуг з питань пошуку інформації та її отримання;
- формування інформаційної культури споживача.

Побудова сучасної ефективної системи інформаційного забезпечення вирішує завдання об'єднання традиційної та електронної форм надання інформації, створення великих можливостей оперативно і повно задовольняти потреби в ній, забезпечення принципово нового рівня отримання та узагальнення знань, їх поширення і використання. На перший план виходять проблеми адаптації до зростаючого потоку інформації, вільного орієнтування в інформаційних масивах і уміння використовувати у своїй роботі всі наявні ресурси. У бібліотеці вузу сьогодні повинна бути створена певна система інформаційного забезпечення освітнього та наукового середовища, потреб професорсько-викладацького складу та студентства. Система не є статичною, а постійно реорганізується і змінюється в залежності від змін інформаційних потреб і запитів споживачів інформації. Здійснення інформаційного забезпечення процесів освіти і науки бібліотекою ВНЗ передбачає два взаємопов'язані напрями:

- 1) інформування про внутрішніх ресурсах;
- 2) використання віддалених зовнішніх ресурсів.

До внутрішніх ресурсів бібліотеки відноситься розгалужений довідково-бібліографічний апарат, який пропонує читачам систему традиційних каталогів і картотек та електронний каталог.

Необхідно підкреслити, що потреби студентів і викладачів вузу в інформаційному суспільстві значно зросли і видозмінилися. Зріс попит на інформацію з віддалених джерел, на інформацію, яка не має паперових аналогів, виникла проблема відбору інформації якісної і достовірної.

Для вирішення цих проблем система бібліотечного обслуговування університету спрямовує свою діяльність на надання якісно нових послуг, пов'язаних

з використанням телекомунікаційних технологій, наданням доступу до віддалених інформаційних ресурсів. Використання зовнішніх ресурсів передбачає введення в інформаційно-бібліографічну діяльність бібліотеки всього різноманіття Інтернет. Застосування можливостей всесвітньої мережі, по суті, означає використання бібліотекою віртуального довідково-бібліографічного апарату та отримання доступу до сховища повнотекстових баз даних. Найбільш ефективним в інформаційному забезпеченні процесів утворення віддаленими джерелами інформації є звернення до електронних каталогів інших бібліотек, кількість яких в інформаційному просторі постійно збільшується.

Доступ до електронних каталогів бібліотек України та світу, який останнім часом здійснюється за допомогою традиційних WEB-інтерфейсів, дозволяє знайомитися з всесвітнім бібліографічним репертуаром книг, виконувати розширений пошук літератури заданої тематики. Крім бібліотечних каталогів великий масив інформації містять бібліографічні бази даних, тим не менш, отримати інформацію про аналітичні матеріали – статті з періодичних видань та збірників, через Інтернет набагато складніше. Створення та підтримка таких баз в актуальному стані вимагає досить чутливих витрат, тому кількість баз безкоштовного користування відносно невелика. Але бібліографічні списки з конкретної тематики можна знайти на WEB-сторінках різних урядових, наукових, освітніх організацій, та й власне самих бібліотек. Звернення до різного виду електронних енциклопедій, довідників і словників дозволяє задовольнити запити фактографічного характеру. Таким чином, інформаційне обслуговування користувачів будується на використанні, як традиційних, так і новітніх технологій пошуку та надання інформації. В умовах переходу до інформаційного суспільства, відкритої освіти проблеми побудови та використання електронних бібліотек є виключно актуальними для бібліотек вищих навчальних закладів. Це обумовлюється появою нових технологій навчання, які передбачають створення сучасної освітньої середовища, нових вимог до інформаційної підтримки процесу навчання. Репертуар електронної бібліотеки повинен розширюватися і поповнюватися за рахунок повнотекстових електронних видань, створених, як викладачами вузу, так і отриманих бібліотекою ззовні. Наявність у середовищі Інтернет електронних бібліотек, освітніх та спеціалізованих порталів надає можливість задовольняти інформаційні потреби споживачів за допомогою електронних навчальних матеріалів: електронних підручників, конспектів лекцій, матеріалів дистанційного навчання, відеофільмів, мультимедійних презентацій, засобів тестування та ін.

Перед бібліотекою постає завдання систематизації та індексування електронних ресурсів для правильного інформування користувача, для можливості пошуку за ключовими словами та іншим пошуковим ознаками. Ідентифікація нових електронних носіїв, роз'яснення користувачеві алгоритму пошуку і навчання методам точного пошуку електронного документа стає обов'язком бібліотечного фахівця інформаційного суспільства. Доступність різноманітних ресурсів, особливо з урахуванням тенденції розширення електронної доставки документів, відкриває необмежені перспективи для забезпечення інформацією аудиторії, яка навчається. Це, у свою чергу, вимагає формування інформаційної культури споживача, уміння цілеспрямовано працювати з інформацією і використовувати для її отримання, обробка і передачі сучасні комп'ютерні інформаційні технології.

Таким чином, вся система інформаційного обслуговування, яка склалася на сьогодні в бібліотеці, впровадження в практику роботи таких видів обслуговування, як онлайн-новий доступ до каталогів, електронних бібліотек, елек-

тронна доставка документів, створюють умови для забезпечення користувачів якісними інформаційними продуктами, сприяє підвищенню якості освіти, поширенню та доступності освітніх ресурсів, що в результаті призводить до швидкого розвитку освіти на принципах відкритого суспільства, якісного стрибка в галузі викладання і навчання студентів, які в недалекому майбутньому мають стати фахівцями високого класу.

Бібліографічні потреби за своєю природою не статичні. Вони постійно змінюються під впливом зовнішнього середовища, конкретизації завдань, уточнення і зміни напрямів, методик та інструментарію наукового й виробничого пошуку, а також під впливом еволюції суб'єктивних оцінок дійсного стану справ і поглядів споживача, зайнятого науковими дослідженнями і виробничою практикою. Чим складніший вид діяльності, тим більше інформації необхідно для досягнення її мети.

Важливим аспектом функціонування наукової бібліотеки К-ПНУ ім. І. Огієнка є науково-бібліографічна діяльність. Створення інформаційної продукції у сфері бібліографічної та науково-бібліографічної діяльності потребує аналітико-синтетичної переробки змісту первинних документів з метою пристосування їх до інформаційних потреб користувача. Працівники наукової бібліотеки університету докладають чимало зусиль, щоб не тільки зробити доступним для користувача книжковий фонд бібліотеки, але й надавати відомості про розвиток науки в університеті, про сам навчальний заклад, його вчених, діяльність наукових шкіл тощо [3].

Активному доведенню нової бібліографічної інформації до споживачів і розкриттю інформаційних ресурсів бібліотеки сприяє бібліографічне інформування споживачів (БІС), що здійснюється диференційовано, тобто групове та індивідуальне БІС. Бібліотека ВНЗ веде активну роботу з інформаційного забезпечення таких груп споживачів: керівний склад університету (ректор, проректори, декани, завідувачі кафедрами, які поєднують навчальну роботу з науковою); професорсько-викладацький склад, аспіранти й студенти, що навчаються й займаються науковою діяльністю.

На ефективне забезпечення навчально-виховного процесу спрямована тісна співпраця бібліотеки з кафедрами університету. Постійно проводяться інформаційні огляди новинок літератури на засіданнях кафедр за їхніми профілями. Найбільш успішно і повно інформування про бібліографічні ресурси здійснюється в ході комплексних заходів – Днів кафедр. Програма кожного такого заходу узгоджується із завідувачами кафедр та керівництвом наукової бібліотеки і має сталу типову структуру: виставка навчально-методичної літератури з актуальних проблем кафедри, новинок літератури та навчально-методичних посібників; обговорення питань комплектування фонду бібліотеки з профілю кафедри; рекомендації щодо списання застарілої за змістом літератури з навчальних дисциплін кафедри; огляди публікацій періодичних видань за проблемами діяльності кафедри; огляд довідково-бібліографічних та інформаційних видань на допомогу навчальному процесу та науковій роботі; консультації з оформлення списків використаної літератури до дипломних, курсових, магістерських та інших робіт. Дні кафедри дозволяють підвищити інформаційну культуру спеціалістів вищого навчального закладу (особливо молодих науковців), збагатити їх інформаційний багаж для наукової роботи, а також представити репертуар інформаційно-бібліографічних послуг для подальшого розповсюдження інформації через кафедри потенційним користувачам – студентам [4].

Поглиблюючи групове диференційоване обслуговування користувачів, бібліотека К-ПНУ ім. І. Огієнка втілює таку форму інформаційної роботи, як «День

бібліографії». Наприклад, в рамках «Дня бібліографії» на кафедрі «Методики викладання української мови» проведено консультацію з правил оформлення списку використаних джерел до наукової роботи згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Системи стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» та проведено огляд довідково-бібліографічних, інформаційних видань.

На базі нашого університету щороку проходять науково-практичні конференції, семінари. Бібліотека бере в них активну участь і організовує інформаційний супровід цих заходів (виставки відповідно до тематики заходу, виставки-перегляди наукових праць викладачів К-ПНУ ім. І. Огієнка та ін.).

На початку кожного навчального року для студентів першого курсу проводяться заняття з основ інформаційної культури. Для студентів старших курсів проводяться інформаційні огляди літератури за темою «Науково-дослідна робота: організація, методологія, інформаційне забезпечення» в рамках цієї навчальної дисципліни.

Молодим науковцям, аспірантам, магістрантам та старшокурсникам надаються теоретичні та практичні консультації з оформлення бібліографічного опису для наукової роботи (реферату, дипломної чи магістерської роботи, дисертації).

Для забезпечення інформаційних потреб керівників університету й науковців бібліотека систематично здійснює БІС у режимі диференційованого забезпечення керівників (ДЗК) та вибіркового розповсюдження інформації (ВРІ). 70 наукових тем забезпечуються інформацією в режимі ВРІ і ДОК. Основними завданнями такого інформування є: оперативне забезпечення вчених і спеціалістів ВНЗ оперативною цілеспрямованою інформацією на всіх етапах розробки науково-дослідницької роботи; комплектування тематичного довідкового інформаційного фонду вторинних документів з метою їхнього багаторазового використання; видача документів або копій на запити читачів. Виконання ВРІ проходить такі етапи: визначення складу і кількості абонентів, для яких здійснюється ВРІ; встановлення обсягу джерел, що обробляються для системи ВРІ; зворотний зв'язок із споживачами інформації, що служить для постійного виявлення і уточнення інформаційних потреб.

Основні зміни, що відбуваються у диференційованому БІС на сучасному етапі, пов'язані з документами в електронній формі. Сформульовані в запиті абонента ключові слова дають можливість виокремлювати документи за певною темою, проблемою із загального потоку документів, що знаходяться в базі даних (БД) або електронному каталозі. Пошук документів для ДЗК та ВРІ значно спрощується у порівнянні з безпосереднім переглядом паперових документів. Особливостями диференційованого БІС з використанням новітніх інформаційних технологій є формування проблемно-орієнтованих БД, використання електронної пошти для інформування та надсилання бюлетенів нових надходжень або списків документів за певною проблематикою.

Комп'ютерні технології надають науковій бібліотеці університету унікальний шанс розвитку нових напрямків в їх діяльності. Створення баз даних електронного каталогу, підтримуючи усі класичні підходи до каталогізації документів, надає користувачам більш широкі можливості для пошуку, створює додаткові, нетрадиційні пошукові елементи, дозволяє пошук за декількома елементами одночасно.

При введенні в базу даних надається пріоритет періодичним виданням та аналітичним описам статей і використання цих ресурсів бібліотекою та користувачами, бо саме періодичні видання найбільш оперативно повідомляють про новітні техно-

логії та передові досягнення в тій чи іншій сфері людської діяльності. Спільне використання інформації не лише підвищить поінформованість читачів, а й дозволить бібліотеці більш ефективно використовувати свої інтелектуальні ресурси.

Сучасний студент краще володіє комп'ютером, ніж бібліографічними знаннями. Тому електронний каталог, вносячи елементи гри, більше спонукає студентів до творчого пошуку, на противагу традиційним паперовим каталогам, і сприяє підвищенню їх бібліографічної грамотності. Ці БД можна використовувати не лише як довідково-пошуковий апарат. Вони дають змогу створювати списки рекомендованої літератури в автоматичному режимі, дозволяють робити висновки про книгу забезпечення дисциплін літературою, самі використовують цінними бібліографічними ресурсами.

Розвитку інформаційної культури студентів сприяє вивчення «Основ бібліотечних знань та бібліографії». В приміщенні комп'ютерного читального залу наукової бібліотеки проходять факультативні заняття по основам роботи з бібліотечними електронними каталогами. Працівники відділу ІТКЗ в індивідуальному порядку на практичних прикладах показують студентам особливості роботи електронних каталогів. Навички роботи, які студенти-практиканти здобувають на цих заняттях, допоможуть їм зорієнтуватися в тому розмаїтті інформації, яку вони можуть отримати в бібліотеці: від підручників до монографій та журнальних статей. Перші ж заняття показали зацікавленість студентів в отриманні саме таких знань і змінило їх ставлення до бібліотеки в кращий бік.

На наш погляд, було б цікаво включити до курсу і огляд інформаційних ресурсів Інтернет, навички користування ним. Ресурси, що пропонує всесвітня електронна мережа – значні та різноманітні. Знайомство з ними поглибить і розширить знання студентів і випускників, виробить потребу у молодих спеціалістів постійно слідкувати за розвитком науки і фаховими новинками в галузі, що сприятиме ефективності їх роботи. Бібліотеки вищих навчальних закладів, приймаючи участь у підготовці майбутніх керівних кадрів, мають організовувати свою діяльність, спираючись на цей принцип.

Відзначимо, що зміни у технологічному середовищі нашої бібліотеки, здійснені зусиллями її співробітників та при підтримці університету відбулися за досить короткий проміжок часу. Як показала наша практика, для проведення комплексних змін технологічного середовища необхідні: сучасне програмне і технічне забезпечення, підготовлений до змін персонал і, безумовно, заздалегідь спланована і ретельно обміркована організація роботи по створенню нової технології бібліотечних процесів. Варто навести слова професора Я.Л. Шрайберга, який сказав: «... автоматизація бібліотечно-інформаційної діяльності – це прояв не лише сучасного науково-технічного розвитку, а й соціального прогресу: забезпечується не лише своєчасний й швидкий доступ користувачів до інформації та першоджерел, але в цілому створюються умови для реалізації одного з головних принципів відкритого суспільства – принципу загальної доступності інформації та публікацій».

Список використаних джерел:

1. Апшай Н.І. Стратегічні засади розвитку вузівської бібліотеки в умовах інформатизації / Н.І. Апшай // Вісн. кн. палати. – 2004. – № 6. – С. 23–25.
2. Вилегжаніна Т. Бібліотеки : технології і люди / Т. Вилегжаніна // Бібл. планета. – 2004. – № 4. – С. 4.
3. Коготков Д.Я. Библиографическая деятельность библиотеки: организация, управление, технология : учебник / Д.Я. Коготков ; науч. ред. д-р пед. наук Г. В. Михеева ; под общ. ред. д-ра пед. наук О.П. Коршунова. – СПб : Профессия, 2005. – 304 с.

4. Коваль Т.М. Читач універсальної бібліотеки в системі бібліотечно-інформаційних послуг / Т.М. Коваль // Бібл. вісн. – 2003. – № 2. – С. 20–23.
5. Яценко О. Система інформаційного забезпечення бібліографічної діяльності / О. Яценко // Вісн. кн. палати. – 1999. – № 10. – С. 23–28.

В работе выяснено инновационные направления развития информационной деятельности библиотеки как важного элемента научной и учебной инфраструктуры вуза, что обусловлено, прежде всего, информатизацией сферы образования и библиотечного дела, описаны современные библиотечные технологии, используемые в библиотечно-информационном обслуживании. Определены основные направления развития информационной деятельности библиотеки в информационной среде университета; деятельность научной библиотеки КПУ им. И. Огиенко: задачи, основные информационные ресурсы; достижения библиотеки по формированию электронной поддержки обучения и перевода ресурсов библиотеки в электронную форму. Охарактеризованы решения по совершенствованию информационной деятельности библиотеки университета.

Ключевые слова: *информационно-коммуникационные технологии, библиотеки, качество обслуживания, новейшие информационные технологии, информационные, библиотечные услуги.*

Innovative directions of development of informative activity of library are in-process found out as an important element of scientific and educational infrastructure of INSTITUTE of higher, that predefined above all things, by informatization of sphere of education and library business, modern library technologies which are used in to library-informative service are described. Certainly basic directions of development of informative activity of library in the informative environment of university; activity of scientific library of KPNУ the name of I. Ogienka: task, basic informative resources; achievement of library is from forming of electronic support of studies and translation of library resources in electronic form. Celebrated of decision in relation to the improvement of informative activity of library of university.

Key words: *information and communication technologies, libraries, service quality, modern information technology, information needs, library services.*

Отримано: 20.09.2012

УДК 378.147:02–51

С. С. Никитюк,
м. Кам'янець-Подільський

ГУМАНІСТИЧНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ БІБЛІОТЕЧНОГО ФАХІВЦЯ

В статті розглядаються загально педагогічні проблеми гуманізації освітнього процесу, які відзначають пріоритетність цілей всебічного розвитку особистості майбутнього бібліотечного фахівця. Кінцевою метою гуманізації освіти називається розвиток професійної морально-духовної особистості

Ключові слова: *гуманізм, гуманізація освіти, виховання, професійна підготовка бібліотечного фахівця, досвід викладання, професійна самореалізація, особистісно-орієнтований підхід, педагогічна етика, бібліотечне спілкування, особистість.*

Зміни, що відбуваються в суспільстві, суттєво впливають на модель сучасної бібліотеки, її соціокультурної ролі. Бібліотеки є першоосною, фундаментом культури суспільства. Їм притаманні риси, обумовлені менталітетом нації, традиціями